

Sarajevski atentat 1914. u Sarajevu i danas je misterija. Leo Pfeffer je bio sudac istrage o sarajevskom atentatu, a ujedno i očevidac prvog pokušaja atentata. Na dan atentata 28. lipnja 1914. prvo je bačena bomba na kolonu vozila kojom se vozio nadvojvoda Franjo Ferdinand, ali nije uspjela pogoditi njegovo vozilo. Pfeffer je prijavio da je bio očevidac toga događaja, pa su ga uzeli da istraže što se dogodilo s bombom. U međuvremenu se dogodio atentat na Franju Ferdinanda, pa je igrom slučaja Pfeffer zadužen za istragu o atentatu kao istražni sudac. Njegova istraga trajala je oko tri mjeseca. Nije dokazao da tadašnja srpska država stoji kao naručilac atentata. Njegove osobne bilješke postoje, ali ni dan danas se ne zna gdje su. Ima puno falsifikata iz tog vremena, raznih nazovi „autentičnih“ papira o toj istrazi. Protjeran nakon istrage koju nije mogao provesti po službenoj dužnosti onako kako je trebao, da ga se riješe, kao *personu non gratu* on je bio neslužbeno degradiran. Napustio je Sarajevo i nakon boravka u Tuzli (gdje mu je jedno vrijeme pri kraju rata prijetila pogibelnj) poslije završetka rata vratio se u Karlovac gdje je radio kao knjižničar i vodio trgovinu svoga tasta. Pfeffer dvadeset godina nakon završetka rata objavljuje knjigu „Istraga u sarajevskom atentatu“, Zagreb: Izdanje Nove Evrope, 1938. u kojoj opisuje kako je tekla istraga i do kojih je rezultata dovela.

„U rukopisu, koji je 23 godine nakon okončanja procesa predao u redakciju Nove Evrope i koji je štampan 1938. godine u Zagrebu, Leo Pfeffer je pokušao javno predstaviti vlastito tumačenje pitanja uzroka i odgovornosti za atentat i Prvi svjetski rat. Svjestan okolnosti u kojima se pokrenula i provodila istraga Pfeffer je tada, i nakon okončanja procesa, ostao u uvjerenju da Sarajevski atentat nije izazvao rat. I on je, kao i njemu bliski ljudi koji su pratili ranija zbivanja, bio zapanjen vijesću iz novina da će Franz Ferdinand posjetiti Sarajevo na Vidovdan. I baš tog dana u napadu na kolonu automobila teško je ranjen, a kasnije i preminuo nadvojvoda Ferdinand. Hitac atentatora Gavrila Principa, kojim je gađao poglavara Zemaljske vlade Oskara Potioreka, u metežu je usmrtio i suprugu nadvojvode, Sofiju.“

ALJAZEERA

„Sudac istražitelj u sarajevskom atentatu Leo Pfeffer, smatrao je, da je prošlo dosta vremena od atentata na austrijskog prijestolonasljednika Franju Ferdinanda, pa da i on iznese što zna, i što je mogao ustanoviti pri istraživanju o uzrocima sarajevskog atentata, o načinu, kako je izveden i o samom toku istrage. O ovom predmetu napisana je ogromna literatura, valjda na svim jezicima kulturnih naroda. Tom temom bavili su se znanstvenici svjetskog glasa, diplomati, političari, novinari, pjesnici, visoki vojni funkcioneri; pisali su o tome zvani i nezvani. Svakako je manjkala riječ suca istražitelja, da bolje razjasni neka pitanja u vezi s atentatom o kojima su postojala razna mišljenja.“

SAVREMENIK (1938)

„Iako su mnogi svjetski historičari pisali o atentatu, ipak je Pfefferova knjiga najautentičniji i najprecizniji dokument, gotovo stenogram saslušavanja optuženika, s autorovim primjedbama i komentarima o tom događaju. (...) Pfeffer je svoje sjećanje na atentat pisao četvrt vijeka kasnije, 1938. pravilno uočivši još jednu nailazeću opasnost, koja je bila još gora od rata započetog 1914. Kao i u sumnjama u namjerno lošu organizaciju Ferdinandovog boravka u Sarajevu, tako je tačno detektirao kakva katastrofa bi se ponovo mogla dogoditi.“

NOVOSTI

ISBN 978-953-6928-43-9

9 789536 928439

Cijena 20 €

Leo Pfeffer ISTRAGA U SARAJEVSKOM ATENTATU

Leo Pfeffer
ISTRAGA U
SARAJEVSKOM ATENTATU

Uvodna studija: Željko Karaula